

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

26. oktober 2021

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 459 (Alm. del) af 28. september 2021 stillet efter ønske fra Lars Boje Mathiesen

Spørgsmål

Det fremgår af svaret på spørgsmål 390, at en ordning, hvorefter alle udlændinge nægtes ret til offentlige ydelser ikke vurderes at kunne gennemføres inden for rammerne af EU retten og Danmarks internationale forpligtelser. Vil ministeren oversende en liste over de internationale forpligtelser, som der henvises til i svaret?

Svar

Finansministeriet har anmodet Justitsministeriet om et svarbidrag og har modtaget følgende, som jeg henholder mig til:

”Som det fremgår af finansministerens besvarelse af 17. september 2021 af spørgsmål nr. 390 (Alm. del) fra Folketingets Finansudvalg, vurderes en ordning, hvorefter alle udlændinge nægtes ret til offentlige ydelser, ikke at kunne gennemføres inden for rammerne af EU-retten og Danmarks internationale forpligtelser.

Justitsministeriet kan herom uddybende oplyse, at det følger af artikel 18 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), at inden for traktaternes anvendelsesområde og med forbehold af disses særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt. Tilsvarende gælder efter Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder (Chartret) artikel 21, stk. 2. Det er således ikke efter disse bestemmelser i EU-retten muligt at forskelsbehandle EU-borgere, medmindre forskelsbehandlingen er sagligt begrundet og opfylder proportionalitetskravet. Visse sekundære EU-retsakter, herunder navnlig det såkaldte opholdsdirektiv (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område), indeholder en række muligheder for at begrænse retten til offentlige ydelser for visse ikke-erhvervsaktive EU-borgere fra andre medlemsstater. TEUF, Chartret og den sekundære EU-ret giver imidlertid ikke medlemsstaterne mulighed for at indføre en ordning, der indebærer, at alle EU-borgere fra andre medlemsstater kan nægtes ret til alle former for offentlige ydelser.

For så vidt angår Danmarks internationale forpligtelser i øvrigt bemærkes det, at det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 14, at nydelsen af de i konventionen anerkendte rettigheder og friheder sikres uden forskel på grund af bl.a. national oprindelse. Adgangen til at modtage sociale ydelser ligger inden for anvendelsesområdet af artikel 1 i første tillægsprotokol til EMRK, jf. bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse af 12. april 2006 i sagen *Stec m.fl. mod Storbritannien*, hvorfor EMRK artikel 14 sammenholdt med artikel 1 i første tillægsprotokol til konventionen finder anvendelse på forskelsbehandling med hensyn til sociale ydelser. Det følger af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at en forskelsbehandling af personer i sammenlignelige situationer er diskriminatorisk – og dermed i strid med artikel 14 – hvis den ikke er objektivt og sagligt begrundet. Heri ligger omvendt, at forskelsbehandling er lovlig, hvis den varetager et anerkendelsesværdigt formål, og der er proportionalitet mellem det anvendte middel og det formål, der søges realiseret. Det er vurderingen, at en ordning, der indebærer, at alle udlændinge nægtes ret til alle former for offentlige ydelser, ikke vil kunne begrundes inden for rammerne af EMRK artikel 14 sammenholdt med artikel 1 i første tillægsprotokol til konventionen.

Det bemærkes endvidere, at der i FN's Konvention om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder artikel 2, stk. 2, og FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder artikel 26 er fastsat forbud mod forskelsbehandling på baggrund af bl.a. national oprindelse, som må antages at være til hinder for en ordning, hvorefter alle udlændinge nægtes alle former for offentlige ydelser.

Det bemærkes for fuldstændighedens skyld, at Justitsministeriet ovenfor alene har inddraget generelle menneskerettighedskonventioner, og at der således ikke er taget stilling til foreneligheden af en ordning som den beskrevne med specielle menneskerettighedskonventioner, eksempelvis FN's Konvention om Barnets Rettigheder eller FN's Handicapkonvention.”

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister